

Colloquium NIC – 1/10/2015: afsluiting

Dames en Heren,

Het is mij een eer en een genoegen om dit boeiende colloquium te mogen afsluiten.

Deze middag hebben we in elk geval een voortschrijdend inzicht gekregen in dit vrijhandelsakkoord.

Begin dit jaar trok de intermutualistische werkgroep Europa aan de alarmbel om ons te wijzen op de gevaren dat het vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten zou opleveren voor onze Europese – en vooral ook Belgische – traditie van solidariteit en sociale bescherming.

Het was tekenend dat de onderhandelingen toen al enkele jaren bezig waren en in het grootste geheim verliepen, terwijl het net de Europese Unie en de Verenigde Staten zijn die zich toch wereldwijd steeds opwerpen als de voorbeeldlanden op het vlak van mensenrechten, transparantie en democratie!

Vorig jaar organiseerden de Belgische ziekenfondsen ook al een Colloquium, toen ging het over de prioriteiten van de ziekenfondsen in Europa, zoals ondermeer een betere erkenning van het ziekenfonds in Europa. Het Colloquium vandaag viseert: de bescherming van onze solidariteit tegen economische belangen van grote kapitaalgroepen en multinationals. Het vorige colloquium was enkel gefocust op het Europese niveau, maar nu gaat het om een heel wat grotere schaal!

Indien dit vrijhandelsakkoord gefinaliseerd en goedgekeurd geraakt, zal het een template of voorbeeld vormen voor toekomstige vrijhandelsakkoorden. We hebben er dus alle belang bij om er vandaag goed over te waken wat absoluut niet onder dit vrijhandelsakkoord mag vallen. __Zoals u gemerkt hebt, gingen de ziekenfondsen uit van een bad-case-scenario: want zolang er geen duidelijke transparantie en schriftelijk vastgelegde afspraken bestaan over de onderhandelingen, en vooral over de Amerikaanse standpunten, moeten we dit dossier ~~zeer~~ kritisch blijven volgen.

We hebben deze namiddag verschillende invalshoeken belicht namelijk:

1. de openbare diensten en de sociale diensten van algemeen belang,
2. de geneesmiddelen en
3. het gezondheidsbeleid in het algemeen waarbij we ook aandacht hebben gehad voor het leefmilieu.

Voor wat het eerste aspect betreft, **de openbare diensten en de sociale diensten van algemeen belang**, waar de ziekenfondsen er één van zijn, is onze boodschap duidelijk: in het huidige Europese regelgevend kader vallen deze domeinen niet onder de regels van de interne markt.

Het vrijhandelsakkoord mag niet raken aan deze verworvenheid! In het geval van België geldt dit zowel voor de verplichte ziekteverzekering alsook voor de activiteiten van de ziekenfondsen in het kader van de uitvoering van de verplichte ziekteverzekering en de organisatie van de aanvullende verzekering.

Het is voorlopig onduidelijk of deze principes onder het vrijhandelsakkoord gewaarborgd zullen blijven. De Belgische ziekenfondsen vragen dan ook ondubbelzinnige garanties aan de onderhandelaars!

Daarna hebben we gepraat over de **geneesmiddelen**.

De prijszetting en de terugbetaling van geneesmiddelen moeten uit het vrijhandelsakkoord geweerd worden, de positie van de ziekenfondsen is duidelijk op dit punt. Men moet snel duidelijkheid brengen hierrond.

Daarnaast zijn er nog andere gevaren, denken we maar aan de vraag naar een verlenging van de monopolietermijn voor geneesmiddelen waardoor het langer zou duren voordat er generieke (goedkopere) geneesmiddelen op de markt komen. De prijs voor de geneesmiddelen zou opnieuw stijgen na de jarenlange inspanningen om hem onder controle te houden.

Zal het vrijhandelsakkoord ook het verbod op publieksreclame voor geneesmiddelen op voorschrift en op de verkoop via internet versoepelen? Regelmatig lezen we inderdaad in de media over de gevaren voor de volksgezondheid van geneesmiddelen die buiten het streng gereguleerde circuit worden aangeboden: niet enkel overconsumptie, maar ook geneesmiddelen die niet de stoffen of niet de concentraties bevatten die ze beweren en producten waaraan rondit levensgevaarlijke ingrediënten zijn toegevoegd.

Aan die verbodsbepalingen morrelen helpt de volksgezondheid niet.

Ons derde panel ging over het **gezondheidsbeleid** . Het arbitragemechanisme kwam daarbij ook aan bod.

De Europese Commissie schrapte onlangs het Investor State dispute Settlement (ISDS), dit is een procedure waarbij grote bedrijven een klacht kunnen indienen tegen een land bij een internationaal rechtsorgaan indien die overheid een maatregel neemt die in hun nadeel is.

Deze schrapping van het ISDS werd omgevormd in een voorstel van Investeringsgerechten (Investment Court System), namelijk een nieuwe procedure tussen bedrijven en landen voor investeringsgerechten. Dit zou blijkbaar democratischer verlopen dan Investor State Dispute Settlement (ISDS) maar zou toch geen goede zaak zijn voor de gezondheidszorg.

Dit nieuw voorstel verandert trouwens niets ten gronde. Europa heeft geen ISDS of Investeringsgerechten nodig. De nationale rechtbanken kunnen vandaag

immers in alle onafhankelijkheid de toepassing van nationale en internationale regels garanderen.

Bovendien moet de bevoegdheid van lidstaten om hun ziekteverzekering en gezondheidszorg te organiseren of om een preventiebeleid te voeren gevrijwaard blijven. Vandaar onze weerstand tegen het vroegere ISDS en het nieuwe Investment Court System. Stel u eens voor dat voedings-, drank- of tabaksgiganten schadeclaims gaan indienen bij elke campagne tegen tabak, alcohol of ongezonde voeding.

Volgens het nieuwe Europese voorstel zou dat niet mogelijk zijn, maar niemand weet wat er in de tekst van een toekomstig akkoord hernomen zal worden. Er bestaan precedents. Zo'n scenario moet Europa absoluut vermijden.

Het aspect **leefmilieu** kwam eveneens aan bod.

Terwijl onze Belgische ziekenfondsen en ook AIM op internationaal vlak regelmatig hun stem laten horen over de impact van het leefmilieu op de aantasting van onze gezondheid, zou het vrijhandelsakkoord ook hier de deur wagenwijd openzetten voor het onderuit halen van de Europese milieunormen die voor ons nog lang niet ver genoeg gaan. Ik herinner u hierbij aan de verklaring van Brugge die op 27 juni 2014 werd ondertekend door alle bij de Association Internationale de la Mutualité (AIM) aangesloten mutualistische organisaties om de Europese Unie op te roepen om alvast voor wat de uitstoot van fijn stof en ozon betreft, de normen te hanteren die vooropgesteld werden door de Wereldgezondheidsorganisatie.

We riepen de Europese Unie ook op om uitstootplafonds te hanteren voor de jaren 2020, 2025 en 2030.

Welke zijn nu de besluiten van dit Colloquium ?
Hoe staan we tegenover dit vrij handelsakkoord ?

We lanceren de volgende oproep:

Deze oproep althans van alle Belgische ziekenfondsen, een oproep die overigens ook via AIM wordt gedeeld door onze collega's in andere Europese lidstaten:

1. dat de onderhandelingen open zouden verlopen en de burgers meer zouden worden betrokken;
2. dat de ziekteverzekering, de sociale diensten van algemeen belang en de gezondheidsdiensten uitgesloten zouden blijven van het vrijhandelsakkoord;
3. geen aantasting van de bevoegdheid van de nationale overheden inzake geneesmiddelen, zodat kwaliteitscontrole en een transparant en correct prijsbeleid verder mogelijk blijven;
4. dat de Investment Court System uit het vrijhandelsakkoord geweerd wordt, zodat bijvoorbeeld de gezondheidspromotie en het preventiebeleid van lidstaten niet in vraag gesteld kunnen worden;
5. dat tenslotte gezondheid en welzijn altijd zouden primeren op economische belangen.

Dit zijn onze duidelijke verzuchtingen.

Ik houd er tevens aan om alle deelnemers aan dit colloquium, alle interveniënten en alle aanwezigen te bedanken voor hun positieve bijdrage bij het welslagen van dit colloquium.

Aan ons allen om die boodschap en besluiten krachtig samen uit te dragen. Eendracht maakt nog altijd macht, niet enkel in ons land, maar ook intermutualistisch.

Met deze aanbevelingen willen we:

1. de Europese beleidsmakers
2. de Belgische leden van het Europees Parlement
3. de politici op Federaal en Regionaal niveau
4. en de commissie

sensibiliseren.

We vragen hen alertheid in dit dossier en informatie hieromtrent te delen met onze sector.

Geert Messiaen
1/10/2015